

Telegraful Român

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

1930

Din noianul veșniciei s'a mai desprins un strop. Iar noi, încredințând pământului pe atâția din cei dragi ai noștri, purcedem spre noul an.

Precum scoica poartă în ea melodia valurilor, cari au aruncat-o la mal, tot astfel ducem și noi în ființa noastră ecoul faptelor ce le-am săvârșit.

Este în acest ecou căldura dragostei de frate? Este avântul imnului către muncă? Este prosternarea în fața puterii ce ne-a dat supremul dar al luminei? — Atunci cu îndrăsneală înainte!

Dincolo de hotarul ce desparte ziua de azi de cea de mâine, pentru cel ce poartă în suflet lumina bucuriei faptei îndeplinite nu este nimica necunoscut. Cel ce a suflat peste omul făcut din țărână, duhul Său, i-a lăsat aceluiaș om legi, după care să se conducă spre fericire.

Aceleași legi au domnit atunci, în ordinea morală, aceleași domnesc astăzi, căci «cerul și pământul va trece, dar cuvântul Lui nu.» Ce ne poate fi necunoscut mâne?

Că vom osteni, vom sângera sau poate vom cădea? Nu sunt toate acestea scrise în legile Lui? Că vom triumfa noi cu slabele noastre puteri? Nu! Noi nu suntem pe lume ca să triumfăm. Rostul nostru pe pământ este să pregătim triumful adevărului și al Luminei.

Și El ne-a spus-o: «Plata voastră multă este în ceruri.» Cum se înșală singuri săracii orbi, cari se cred triumfători, când o mână de lași li se închină! Dacă numai imnul gloatei lingușitoare mulțamește un suflet, acel suflet nu-i dintre cele menite să triumfeze.

Nu se înalță pasărea mai mult decât o țin aripile. Dacă numai până la adulațiunea interesată poate să conceapă tine va triumful vieții, vrednic este de milă.

Frumos este omul luminat de gândul de mai bine. Și sfinte sunt rănilor primite în lupta împotriva întunecului.

Cu gânduri și cu răni intrăm în noul an. Gânduri care ne împreună cu veșnicia și gânduri, care ne apropie de animalitate. Răni primite în lupta pentru triumful Luminei, și răni din

zorul după bunuri, cari satură și fiarele pădurilor.

O, cât de bine șiretenia știe să le mascheze. Rana primită în goana după locul fratelui mai bine pregătit, după culcușul mai cald al de-aproapelui, după scaunul mai moale al tovarășului copilăriei, pe toate le îmbracă în haina minciunei. Și atâți lași, după ce au fost loviți pentru micimea lor de suflet, pozează în mucenici ai idealului.

De aceia e plină lumea noastră de eroi de contrabandă, care își bat pieptul și-și arată în forrănilor cicatrizate. Nu sunt însă răni din războiul luminei, ci din al întunecului. De ar avea neamul nostru atâți eroi ai luminei și ai adevărului, câți strigă la răni de uliți, — azi am fi departe înaintea neamurilor pământului.

Dar suntem acolo unde suntem. Și cei ce fac pe vulturii purtători ai fășiilor de lumină, sunt niște bieți vrăbioi, cari au răscolit unde au nimerit, ca să-și sature stomacul.

Faptele de astăzi sunt urmarea deprinderilor de ieri. Și anul ce se încheie ne-a arătat așa de multe semne. Am văzut

gesturi eroice și am văzut închinări lașe. Am văzut ostași curajoși ai ideilor și samsari gata de ori-ce transacție. Am văzut explozia căldurei în fața unui om, care era un simbol al unei idei mântuitoare, și am auzit în urmă-i grohote.

Și cu tot acest bagaj trecem în împărăția noului an. Ci mai presus de șiretenia și minciuna noastră este forța care «lumile le cârmuește și'n văzduh aștrii îi îndreaptă». Ea știe cât s'a cheltuit din vistieria ei pusă la dispoziția omului, pentru împămintenirea binelui și răspândirea luminei între oameni.

Triumf, mulțumire, fericire cerem noului an, noi slujitorii atâtor nimicnicii. Vistierii de ordin moral vrem noi cari ducem în spate povara robiei celor trecătoare. Le vrem și le cerem, ca și când acestea ar putea veni din afară în spre sufletul nostru.

Cei vechi susțineau că fericirea e o virtute. Deci o forță spirituală activând în bine pentru deaproapele. Ori forța nu se primește din afară; ea se degajază din ființa viețuitorilor, în tocmai ca parfumul din floare. Tu ești creatorul fericirii tale. Ajutor

FOIȘOARA

Un capitol de istorie contemporană

— Fapte și evenimente relative la intrarea României în războiul mondial —

În institutul de editură „Cartea Românească” din București a apărut de curând o publicație de seamă, purtând titlul:

„Inalt P. S. Sa Patriarhul României Dr. Miron Cristea, Inalt Regent, Omul și Faptele, contribuții la studiul istoriei bisericii române ortodoxe contemporane, de Ion Rusu Abrudeanu. Vol. I. cu o planșă și numeroase ilustrații în text”. Un volum de 486 pagini. — Cartea dlui Rusu Abrudeanu — pe care o recomandăm călduros spre citire preoților noștri și altor intelectuali, — este publicată întru comemorarea zilei când s'au împlinit zece ani, de când marele colegiu electoral, alcătuit din membrii

Sf. Sinod, din senatorii și deputații ortodocși ai primului parlament al României întregite, a ales (în 31 Dec. 1919) cu unanimitate de voturi pe P. S. Sa episcopul Dr. Miron Cristea de mitropolit al Ungro-Vlahiei și primat al României.

Autorul acestei sânguinoase lucrări comemorative ne arată împrejurările care au determinat și condus la această alegere, precum și biografia primului arhieru ardelean ajuns în scaunul mitropolitan al Ungro-Vlahiei și Primat al bisericii ortodoxe române.

Volumul, alcătuit îngrijit, cu multe ilustrații, cuprinde bogat material, merit să fie întrebuințat de scriitori talentați, cari vor avea să scrie istoria critică a evenimentelor naționale, politice și bisericesti din ultimele trei decenii ale anilor, în care s'a desfășurat înținsa activitate a Inaltului Ierarh și Regent de astăzi. —

Pentru ca cititorii noștri să-și poată face idee mai lămurită despre felul cum se prezintă volumul dlui Rusu Abrudeanu, redăm mai jos ca-

pitoul al 29-lea al cărții, unde se vorbește despre:

Un moment critic în desfășurarea acțiunii pentru intrarea trupelor române în Ardeal.

Acest capitol, de istorie contemporană, este următorul:

S'au împlinit 11 ani dela noua mobilizare a armatei române din Moldova, ca răspuns la mesagiul verbal trimis în ziua de 21 Octomvrie 1918, pe cale aeriană, din partea primului ministru francez 'G. Clémenceau către fostul prim-ministru român Ion I. C. Brătianu, mesagiul prin care se spunea Românilor: „Fiți gata!” — și totuși până azi presa și în general opinia publică n'a înregistrat și n'a aflat că în acțiunea desfășurată atunci pentru trimiterea trupelor noastre în Ardeal s'a ivit, în Noemvrie 1918, un moment foarte critic și grav, care a produs la Iași o enormă îngrijorare în sufletele celor puțini inițiați: regele

¹ Mesajul a fost adus la Iași cu aeroplanul de d. Victor Antonescu, fostul ministru al României la Paris, care a străbătut văzduhul, plecând dela Salonic.

Ferdinand, Ion I. C. Brătianu, general C. Coandă, președintele consiliului de miniștri, și general C. Prezan, șeful marelui cartier general al armatei.

După 11 ani credem că a sosit timpul ca istoria să înregistreze și acest secret din lungul șir al sfortărilor supra-omenești, făcute de neamul nostru pentru desăvârșirea unității sale naționale. Bazați pe informațiuni certe și care nu sufer nici cea mai mică îndoială, socotim că facem un real serviciu istoriei, povestind faptele așa cum s'au petrecut. Iată-le:

Consiliul național din Sibiu, de sub președinția regretatului Andrei Bârseanu și care număra în sânul său tineri entuziaști, ca profesorii Dr. Nicolae Bălan, actualul mitropolit al Ardealului, Dr. Silviu Dragomir și Dr. I. Broșu, văzându-se către sfârșitul lunei Octomvrie 1918, într'o completă izolare de factorii din Moldova în momente așa de importante pentru viitorul neamului, cerea consiliului național central din Arad să facă tot posibilul ca să între în legături cu bărbații conducători dela Iași, spre a

pentru aceasta nu-ți pot aduce nici oamenii, nici împrejurările, nici anii.

Dumnezeu a lăsat legi. Invață a le cunoaște și a le urma și vei vedea cum cresc puterile tale, cum se concretizează în înfăptuiri, cum se revarsă alinaătoare peste tine și peste cei din jurul tău. Cum te transformi într'un ostaș viteaz al adevărului, cum te înalți spre izvorul de lumină.

Fie ca în noul an să ne dăm sama de rătăcirile, în care am alunecat. Fie ca între marginile lui să marcăm întoarcerea spre adevărul etern. Să învățăm a prețui duhovniceasca bucurie a binelui și a frumosului.

Atunci urarea — pe care azi o rostim fără a ne da sama de ce trebuie să înțelegem prin ea, — va exprima în adevăr dorința ca de aproapele nostru să strălucească prin fapte, al căror ecou se va resimți *întru mulți ani!*

I. U. Soricu

Cuvintele Domniței la Crăciun și Anul nou

A. S. R. Principesa *Ileana* a spus la radio următoarele cuvinte pline de înțeles:

„Azi, în preajma sfintelor sărbători, Regina țării m'a trimis să vă urez bine, fericire, sănătate și voie bună la Crăciun și Anul Nou.

În acelaș timp vin să vă aduc vouă aceluia care lucrați în Societatea „Principele Mircea” viile mulțumiri ale Reginei Noastre, pentru munca ce o închinați împlinirii idealului Societății care poartă numele iubitului Ei fiu.

E Crăciunul; acum 2000 de ani în inima neprihănită a unei fecioare s'a coborât lumina celei mai mari fericiri ce putea avea o femeie, să țină la sânul ei pe pruncul ei. Astfel a ales Dumnezeu să se coboare între noi, fericind în primul rând pe o femeie, — iară voi, mamele de astăzi, amintiți-vă de aceasta și înălțați o rugă sinceră din adâncul inimii către acest Prunc nevinovat, pentru sănătatea odraslelor voastre; să crească mari, puternici, drepiți, să urmeze calea adevărului, spre binele neamului și-al țării românești.

Mama țării, Regina, din marea ei durere, când acum 13 ani și-a pierdut pe cel mai mic fiu, s'a gândit la toți copiii sărmani și și-a îndreptat dragostea și energia ca să-i ajute și să-i ocrotească.

Mulți au uitat acel copil al țării noastre cu părul bălai și ochii câprui ce n'a văzut din lumea aceasta decât frumosul, înainte s'o părăsească pentru una mai fericită. Totuși, în numele lui se lucrează, se face bine și se întăresc atâtea vieți plâpânde; și iată cum Domnul a lăsat ca din durere să se reverse bunătate și fericire pe pământ.

E Crăciunul; dincolo de mări și țări în negura timpurilor, umilii păstori ce-și vegheau turmele, au văzut o lumină mare și un glas le grăi prima urare de Crăciun, urare ce v'o fac și eu azi:

„Mărire Celui de sus, pe pământ pace, și între oameni bunăvoie!”

Din pastoralele arhieresti de Crăciun

...Nemărginita dragoste a lui Dumnezeu față de oameni s'a arătat, iubiții mei, prin nașterea Mântuitorului Isus, carele luând chipul și firea omenească, s'a supus tuturor patimilor și suferințelor în lume, numai pentru ca să ridice omenirea din întuneric, să o spele de noroiul păcatelor, să facă cu puțință oamenilor a-și ajunge menirea pentru carea au fost zidiți, adică: fericirea.

Și această fericire adevărată, mai înaltă și sublimă, este rodul strânselor legături, a unirii omului cu Dumnezeu, a venirii lui în și cu Dumnezeu, a contopirii omului cu voința lui Dumnezeu, cunoscându-L, și cunoscându-L iubindu-L, și iubindu-L preamărindu-L.

Această fericire a fost primejduită prin păcatul strămoșesc, care a rupt legătura cu Dumnezeu, înstrăinând pe oameni de Dumnezeu până întru atâtea, încât, după cum ne descoperă istoria, atât sfântă, adică sfânta Scriptură, cât și cea lumească, oamenii au ajuns a nu mai cunoaște pe Dumnezeu, ci s'au închinat idoloilor și feluritelor vietăți. Necunoscându-L, nici nu L-au iubit, și ne iubindu-L nici nu L-au preamărit.

Când spun acestea, iubiților, îmi sună în urechi glasul necredincioșilor și puțin credincioșilor: se poate vorbi de fericire atunci, când în lume sunt atâtea săraci, flămâzi, goi, asupriți? Când sunt atâtea schiozi și cuprinși de diferite boale? Când lumea e plină de mizerie? Se mai poate vorbi între astfel de împrejurări de fericire? Unde e ea? Fără îndoială lumea este plină de mizerii și de dureri. Și astfel, cel care ține ca cel mai mare bun pe lume: domnia, rangul înalt în viața de toate zilele, în societate, frumseța, bogăția, viața luxuoasă, acela va susține, că în lume nefericirea stăpânește, fiind fericiri numai cei ce sunt în domni, ranguri înalte, în bogății, cari își petrec viața în lux și desmerdări sau se pot lăuda cu frumseța trupeză.

Dar, iubiții mei, nu trebuie să se uite un lucru. Dacă este mizerie în lume, aceasta e urmare a păcatului strămoșesc, care a atras pedeapsa și blăstămul lui Dumnezeu nu numai asupra omului, ci și asupra pământului, căci a zis Dumnezeu: «Blăstămat să fie pământul din cauza ta, cu dureri vei mânca dintr'însul în toate zilele vieții tale». Pământul s'a necurățit prin acel păcat și se necurățește într'una prin păcatele ce le săvârșesc oamenii, prin ucideri, furtigașuri, destrăbălare, scurt: prin fapte cari nici n'ar trebui să se pomenească între creștini. Apoi sunt mizerii, care înșiși oamenii și le fac, așa: sărăcesc, ajung în strâmtoare, la golătate și foame prin viața risipitoare, ajung la boală prin viața ușuratică sau destrăbălată. Toate acestea nu Dumnezeu le voiește, căci El urăște răutatea și păcatul, ci oamenii înșiși prin propria lor lucrare și voință și le câștigă.

Situația înaltă în societate, bogăția, luxul? Acestea sunt numai lucruri scilicet, pe din afară, sub care se ascund foarte adesea cele mai mari dureri sufletești și trupesti, și care nu arareori au atras după sine cele mai mari nenorociri pentru cei înzestrați cu aceste bunuri pământești și pentru urmașii lor, chiar și sinucideri.

Dar eu, iubiții mei, nici nu vioresc să vorbesc de această fericire pământească și falsă și nici de mizeriile, relele ce sunt în lume, și care, durere, din ce în ce tot mai mult se înmulțesc.

Eu am dorit și doresc să vorbesc de fericirea, să zic sufletească, de cea duhovnicească, care străbate toată ființa omului aici pe pământ și care nici odată nu se pierde și care este premergătoarea fericirii veșnice de carea va fi părtaș omul în lumina cerească în urma împreună viețuirii cu Dumnezeu. De fericirea, care purcede din însuși Dumnezeu, din grația și harul Său, ce se revarsă asupra omului și îl ridică deasupra mizeriei or lumii, mulțumită rescumpărării neamului omenesc de sub sarcina păcatului, săvârșită prin Domnul nostru Isus Hristos, Carele venind în lume, născându-se din Preacurata Fecioară

coordona de comun acord mișcarea ce trebuia începută în Ardeal în sensul afirmării voinței poporului român pe baza principiilor wilsoniene. Consiliul național central din Arad, care sta zilnic în legătură, prin curieri speciali, cu toate consiliile naționale din Ardeal, recunoscând dreptatea punctului de vedere al fraților dela Sibiu, li-a trimis vorba acestora că, întru cât sunt mai aproape de granița română, să caute să între ei, cum vor ști mai bine, în relațiuni cu sferele conducătoare dela Iași, cărora să le ceară totodată intrarea cât mai urgentă a trupelor române în Ardeal.

Plecarea profes. Dr. N. Bălan și a căpitanului Victor Precup din Sibiu în Moldova

Pentru ducerea la bun sfârșit a acestei delicate și periculoase misiuni, s'a oferit profesorul Dr. Nicolae Bălan, care, nefiind căsătorit, nu-și risca eventual și soarta familiei sale. Curajosul profesor a pus, pentru plecare, consiliului național următoarele două condițiuni: a) drumul să-l facă cu automobilul și b) să fie însoțit de un ofițer român din armata austro-ungară, om de încredere și de curaj. În acest

scop a fost luat un automobil „Benz” dela armata germană, care începuse să se retragă, iar Dr. Valeriu Liuba, actual inspector de siguranță în Timișoara, care era comandantul legiunii naționale din județul Sibiu, i-a pus la dispoziție ca tovarăș de drum pe căpitanul din legiune Victor Precup² cu 1 șofer.

Plecarea din Sibiu a avut loc în dimineața zilei de Joi, 1/14 Noembrie. Profesorul Bălan îmbrăcase și el uniforma militară austriacă, ca ordonanță a căp. Precup, punându-și costumul civil într'un geamantan. Itinerariul fixat era: dela Sibiu la Medias, Târgu-Murăș, Reghin, Bistrița, Dorna-Vatra, Pașcani, Iași. Teama îndrăzneților misionari era de Târgu-Murăș, vestit centru unguresc. Traversarea orașului, chiar prin centru, s'a făcut însă fără nici un inconvenient, grație faptului că automobilul arborase tricolorul un-

² Căpitanul Victor Precup, care purta legitimațiunea de voluntar Nr. 692 a legiunii române din Sibiu, avea cu dansul următorul act:

„Legitimație pentru D. căpitanul V. Precup, care este persoană de încredere și trimisul legiunii române și al comitetului național român. Toate oficiile și organele oficiale sunt rugate a da numelui domn mână de ajutor în misiunea sa.
Sibiu, 13/XI 1918.

Valeriu Liuba
comandantul legiunii române.”

guresc, care, după eșirea din oraș, a fost înlocuit apoi tot drumul cu tricolorul românesc.

Misiunea a sosit la Reghin în aceea zi la amiază. Aici Drul Bălan a luat imediat, în scop informativ, contact cu membrii consiliului național român și apoi cu primarul orașului, un sas, care i-a declarat că lumea de acolo așteaptă intrarea armatei române. A doua zi, sosind la Bistrița, șeful misiunii s'a întâlnit cu dnii Dr. V. Pahone și Dr. D. Loghin, membri ai consiliului național din județul Bistrița-Năsăud, cari i-au dat lămuriri asupra stării spiritelor de acolo. De aci înainte drumul spre Dorna-Vatra peste muntele Măgura calului, la Triplex Confinium, a fost mai greu din cauza zăpezii, care făcea automobilul să derapeze. Totuși, cu ajutorul țărănilor români din partea locului, cari au pus boii să tragă mașina, au ajuns cu bine la Dorna-Vatra, unde deja sosise un prim detașament de trupe românești, sub comanda unui maior, care a avut bunăvoința să le pună la dispoziție un vagon și o platformă pentru transportul automobilului până la Ițcani. Se renunțase la traiecul cu mașina peste muntele Mestecăniș din cauza zăpezii prea mari.

A treia zi misiunea a sosit în Pașcani, unde prof. Bălan și căpitanul Precup s'au întâlnit cu regretatul prof. Solomon Haliță, care mergea în Ardeal, trimis de Ion I. C. Brătianu, ducând bani și instrucțiuni pentru consiliul național central.

Contactul prof. Bălan cu bărbaii conducători din Iași

În ziua de Duminecă, 5/18 Noembrie, misiunea sosise la Iași. A doua zi, Luni, prof. N. Bălan și căp. Victor Precup s'au prezentat dlui general C. Coandă, președintele consiliului de miniștri, căruia, după ce i-au făcut un raport detaliat asupra situației din Ardeal, i-au cerut să trimită acolo cât mai repede armată, care este așteptată de populație cu o vie nerăbdare și în frigurile entuziasmului. Dl general Coandă, la despărțire, a recomandat profesorului Bălan să vadă și pe Ion I. C. Brătianu, cecece, bine înțeles, era în programul său, dar el înțelegea să vadă mai întâi pe șeful marelui cartier general.

Dela locuința primului ministru, Bălan și căpitanul Precup s'au dus direct la marele cartier general, unde au fost primiți cu multă afabilitate de

Maria, a arătat calea care duce la înfăptuirea menirii noastre, la adevărata fericire.

El, Mântuitorul Iisus Hristos ni a luminat mintea ca să cunoaștem, să iubim și să preamărăm pe Dumnezeu și astfel să ne îndeplinim menirea noastră atât aici pe pământ cât și, în urmarea acesteia, în viața viitoare să dobândim drept răsplată fericirea cerească.

Cunoscând și iubind pe Dumnezeu, e cu neputință ca să nu preamărească pe Dumnezeu în tot locul și ceasul, aducându-l laudă și mulțumită.

Acesta e omul cu adevărat fericit pe pământ. Are un Dumnezeu și stăpân pe care îl cunoaște, iubește și preamărește. Se mulțamește cu ce i-a dat Dumnezeu, multi puțin bune sau rele; conștiința îi este liniștită lăsându-se în voia lui Dumnezeu și viețuind amăsurat acesteia, din care cauză și trecerea din viață îi este ușoară.

(Din pastorala P. S. Sale episcopului Iosif al eparhiei Caransebeșului.)

II

... E noapte ca și atunci: o noapte rece de iarnă. Soția păcii și bunăvoinii între oameni vine și azi în casele creștinilor. O aduc *colăiii* colindători. Ușile caselor se deschid și intră voioase cete de colindători. Din zămbetul și de pe fețele lor îmbujorate de frig și de veselie lucesc razele luminei aceleia, ce a luminat odinioară peștera din Viflem; din cântarea lor: «O ce veste minunată în Viflem ni s'arată»... se desprinde răsunetul vechi, de aproape două mii de ani, al cântării îngerești: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire». Razele din zămbetul vesel al copiilor se furișează pe fața blândă a bătrânilor, frunțile bărbaților încrețite de griji se înseninează și pentru o clipă amuțeste suspinul mamei ce-și plânge o nemângăiată durere.

Crăciunul e praznicul copiilor. Ei îi dau farmecul, ei picură din veselie și nevinovăția lor bucurie și nevinovăție în sufletele noastre. În seara

de Crăciun toți ne retrăim pentru câteva clipe copilăria, căci ca să ne putem bucura de praznic trebuie să ne simțim și noi nevinovați ca și copiii, și ca și a lor, curată să fie bucuria noastră. Cuvine se deci, ca gândul nostru să se îndrepte azi mai mult ca oricând spre copii.

Temelia familiei a pus-o Dumnezeu. Familia e cheazășia înmulțirii și dăinuiriilor oamenilor pe pământ.

Lipsa de copii e o pedeapsă a Cerului, o ocară. Prorocul Ezechiel asemănă femeia fără copii cu o «vie smulșă cu mână și aruncată la pământ, a cărei roadă a uscat-o vântul de rășărit, mlădițele ei cele puternice au fost rupte, s'au uscat și le-a mâncat focul.»

Nimic nu leagă mai trainic inimile soților: nici tinerețea, nici frumusețea, nici averea, nici traiul îmbuibat, ca legătura dragostei, care este copilul. În căsnicii pot să fie uneori neînțelegeri și răceală între soți, casne și supărări, mâni și chiar uri care despart pe soți. Copilul îmblânzește mânia, topește ura, spulberă neînțelegerile, încălzește inimile răcite. Câte căsnicii se destramă și se desfac, pentrucă lipsește legătura: copilul, și iar câte desfaceri nu se fac, pentrucă e acolo copilul. Copilul în casă e ca și focul în vatră: încălzește pururea căminul familiar și nu lasă să se răcească.

Copilul e pentru tată îndemn la muncă; copilul hărniceste pe mamă. Pentru copii muncește tatăl din zori și până 'n noapte, pentru ei se sâr-guește și se silește mama în casă.

Poporul român e binecuvântat de Dumnezeu cu rodnicie. Se nasc copii mulți — dar și mor mulți.

În fața mortalității înspăimântătoare a copiilor frașezi noi trebuie să ne întrebăm, de ce mor atâția copii? Răspunsul ce ni se îmbie este: Mulți copii se nasc piperniciți, bolnavi, pentrucă părinții sunt bolnavi. Mulți copii mor înainte de vreme, pentrucă părinții nu-i îngrijesc. Bolile molipsitoare li seceră mai cu seamă pe ei. Sunt atâtea case, în care a răsunat odată râsul vesel al copiilor, dar azi sunt pustii: toți au pierit înainte de vreme. Copilul e plâpând, e girgaș

în camera, unde erau adunați toți foștii miniștri liberali, rugând pe prof. Bălan să expună sincer și pe larg întreaga situație. Lipsiți de știri exacte, toți cei prezenți sorbeau cu nesăț lămuririle date de dnii Bălan și căp. Precup până la ora 3½, după amiază. Uitaseră și de masă autorii războiului, în râvna și curiozitatea lor de a afla ce simte și ce vrea Ardealul, care, prin glasul celor doi misionari ai săi, le cerea insistent să trimită cu un ceas mai curând trupe românești, arătarea lor în Ardeal constituind afirmarea puterii statului român, din care trebuie acum să facă parte toți Români.

Insistența profesorului Bălan de a se trimite fără întârziere armată română în Ardeal, dacă umplea de o mare și explicabilă bucurie sufletele celor prezenți, ea îi neliniștea întru câțva în același timp. Se bănuia anume că în Transilvania și-ar fi făcut apariția *bolșevismul* distrugător. Explicațiile prompte și adevărate date însă de *Drul Bălan*, care spunea că cele câteva devastări întâmplare erau rezultatul unor vechi răfueli cu niște aristocrați unguri și câțiva negustori și cărciumari evrei și că gărziile naționale au reușit să mențină ordinea, au risipit ușor această neliniște și ideea trimiterii de trupe a fost acceptată cu dragă inimă și entuziasm.

ca o floare: un vânt rece, o brumă de dimineață îl ofilește. Băgați de seamă voi, cari aveți prunci mici, ca nu cumva negrija voastră să se adoașe la bolile, ce seceră viețile copiilor.

Părinții cari nu-și îngrijesc copiii, păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu, căci nesocotesc chipul lui Dumnezeu, care e copilul; păcătuiesc împotriva lor însile, pentrucă se lipsesc pe e-înșiși de răzimirul bătrânețelor; păcătuiesc împotriva neamului, căci neamul trăiește și dăinuiește înmulțindu-se. Am întâlnit odată o femeie săracă purtând pe brațe un copil orb din naștere. Am întrebat-o: Ți e drag copilul? Și ea cu ochii scâldați în lacrimi strângându-și cu durere copilul la piept mi-a răspuns: mi e drag și nu văd altul mai frumos decât el și nu mi-ar fi altul mai drag, căci e al meu, eu l-am născut. Avea mama aceea suflet.

În seara de Crăciun gândul nostru să stăruie mai mult ca altă dată la copii. Voi, mame, aplecați-vă asupra leagănelor copiilașilor voștri cu grija și gingășia, cu care Sfânta Fecioară Maria s'a aplecat asupra Pruncului culcat în iesle, și măriți pe Dumnezeu, că v'a învednicit să fiți mame.

(Din pastorala P. S. Sale episcopului Roman al eparhiei Orășii.)

Anonț

Sf. Sinod al sfintei Biserici ortodoxe-române în ședința sa dela 10 Decembrie 1929 în privința jurământului preoților înaintea instanțelor judiciare civile, a luat următoarea hotărâre:

«Preoții pot depune jurământul în fața instanțelor judiciare civile numai cu binecuvântarea Chiriarhului respectiv.»

Sibiu, 24 Decembrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Citiți și răspândiți ziarul **Telegraful Român**

dl general Prezan. Timp de 2 ore, distincții misionari ai consiliului central ardelean au dat, cu indicațiuni pe hartă, cele mai prețioase informațiuni asupra mișcării celor două divizii austro-ungare aflătoare în Ardeal, apoi asupra stării sufletești a populației românești și a celei minoritare, precum și asupra noutăților din presa ungurească, terminând prin a cere trimiterea de urgență a trupelor românești în Ardeal, spre a se afirma astfel fără întârziere puterea statului român. Adânc mulțumit de informațiile îmbucurătoare ce primise, dl general Prezan a invitat pe prof. Bălan și pe căp. Precup să meargă în fiecare dimineață la marele cartier, spre a-i pune și el în curent cu măsurile militare ce lua în privința Ardealului.

Abla pela ora 1 au ajuns prof. Bălan și căpitanul Precup acasă la Ion I. C. Brătianu, unde se aflau întruniți — ca de altfel în fiecare zi — toți membrii marcanți ai partidului liberal, spre a discuta asupra evenimentelor la ordinea zilei, care se pripitau fără oprire. Fostul prim-ministru, fericit de această vizită și avid de a afla știri precise din Ardealul atât de scump inimii lui și pentru eliberarea căruia intrase în război, a introdus imediat pe cei doi ardeleni

La plecarea dela Ion I. C. Brătianu, care îl umise cu cunoștințele sale temeinice de oameni și localități din Ardeal, profesorul Bălan era convins că fusese în casa unui mare român.

A treia zi cei 2 misionari au vizitat pe Alex. Constantinescu și pe dl prof. N. Iorga, iar în 7/20 Noemvrie au fost primiți în audiență de regele Ferdinand și în 9/22 Noemvrie de regina Maria.

Dr. Nicolae Bălan vorbind la Iași

În ziua de 8/21 Noemvrie 1918 (ziua sfinților arhangheli Mihail și Gavriil), Liga culturală a organizat la Teatrul național un festival în amintirea lui Mihai Viteazul. Printre oratori a fost pus de dl prof. N. Iorga și modestul profesor de p'atunci dl Dr. Nicolae Bălan, care a rostit următoarea cuvântare:

„Domnilor și fraților!

Românii cei vechi aveau credința că eroul, ale cărui osămintele nu-și dorm somnul de veci împreunate în același pământ, își poartă fără odihnă sufletul dela o margine la alta până când e întregită mâna de lut, în care odinioară se sălăș-

Școala confesională

de V. Goldiș

Pe unul din piscurile înalte ale Semenicului am văzut izvoarașul, de unde își ia începutul râul iubit al lui Delamarina, sinuosul Timiș. Am avut norocul să văd cu ochii mei și sursa, de unde a plecat civilizația de azi a omenirii. Ea se găsește pe dealul Golgota sfințit prin sângele Nazarineanului. Vârful e ascuns azi în capela crucii, într-o parte a catedralei patriarhale, a cărei cupolă se ridică deasupra sfântului mormânt.

Ar putea să afirme cineva, că în șirul lung al milioanelor de ani, de când omul pământului se zbate să-și făurească fericirea pe glia lui, s'ar fi afirmat vreodată o civilizație superioară celei creștinești? Arătați-mi metafizica mai desăvârșită decât evangheliile. Cutezați, vă rog, să spuneți că concepția de viață a lui Hristos e păgubitoare societăților umane. Dovediți că altcineva ar fi plăsmuit o morală mai desăvârșită decât cea a răstignitului. Spuneți că iubirea de oameni, centrul propovăduirii lui Isus, e dăunătoare progresului omenesc în lume.

Istoria dovedește cu prisosință, că poporul care nu posedă sentimente comune, interese identice, credinți asemănătoare, nu constituie decât o pulbere de indivizi, fără coeziune, fără durată, fără putere. Unificarea ce face ca un popor să treacă dela barbarie la civilizațiune, se îndeplinește prin acceptarea aeluiaș ideal. Hazardul cuceririlor nu-l poate înlocui. Cu un ideal capabil de a acționa

luise. Așa a cutreeră și sufletul mare al eroului dela Călugăreni și Șelimbăr cuprinsul pământului românesc... Trupul lui a fost sfâșiat în bucăți de dușmani pe câmpia Turdei. Capul lui, în cuprinsul căruia s'a plămădit cel mai sfânt vis al neamului nostru, după o pribegie de 317 ani, în cursul căreia a străbătut pământul românesc dela Arieș până la marginile Niprului, astăzi se găsește în cetatea Unirii, unde acum 59 de ani s'a realizat unirea Moldovei cu Muntenia și unde nu de mult s'a îndeplinit și unirea Basarabiei cu patria-mamă. Înaintea aceluiaș craniu de cea mai înaltă semnificație simbolică pentru noi în zilele mari de astăzi, am venit, ca sol al Ardealului, ca să talmăcesc voința nestrămutată a întregului nostru popor de-a reîntregi moștenirea națională a marelui erou. Ceeace neîntrecutul Voevod, pentru o clipă, vai, prea scurtă, a putut înfăptui, a rămas ca un vis:

Ca un vis neîmplinit,
Copil al suferinții,
De dorul cui ne-au răposat
Și moșii și părinții.

„Duhul lui Mihai a lăsat, în cea tresărare de o clipă, urme adânci în sufletul poporului nostru. Acel duh a mână în luptă desrobitoare pe

asupra sufletelor oricare popor prosperează. Decadența lui începe când acest ideal slăbește.

Arătați-mi un ideal mai nobil decât acela care a creat cultura lumii de azi, care a început unitatea sufletească a tuturor oamenilor, care a proclamat mai întâi în lume desrobirea, egalitatea, libertatea și frățietatea, miluirea celor slabi și osândirea celor nerușinați și fățarnici, care a născut pe Petrarca și pe Dante, pe Shakespeare și pe Leonardo da Vinci, Cervantes și pe Murillo, pe Goethe și pe Tolstoi.

Poporul românesc s'a născut sub patrafirul bisericii ortodoxe. Fără biserica aceasta nici amintirea nu i-ar trăi. Sub scutul ei se ivesc în istorie cele dităi organizațiuni ale acestui nou neam în lume. Tot astfel primele înjghebări de stat. Minunea unității românești în pofida ațător restrîși și bejenii, e misterioasa făptuire a acestei biserici. Care alt ideal ar putea înlocui magica putere a bisericii noastre pentru unificarea desăvârșită a națiunii române? Ascultați pulsul inimilor și veți cunoaște, că slăbind credința strămoșească, rupeți zăgazurile unității naționale. Patrusprezece milioane de români au aceeași credință religioasă: — orbii nebuni caută alt ideal de unire.

Vreți să divorțați școala de biserică. E cel mai formidabil atentat la unitatea noastră națională, la sănătatea neamului nostru, la putința de progres firesc al poporului românesc. E încercarea prostească a veacului al XIX-lea, care a crezut, că inventând mașina de cusut ori telefonul și aeroplanul, va putea să mașinalizeze și sufletul și să desființeze în el

pe Dumnezeu. Să separi creerul de inimă. Uitați, că adevărata viață a omului o constituie sentimentele sale, gândurile sale, preferințele sale, idealurile, cărora se închină, credințele care îl fac părtaș absolutului și ofer momentele de satisfacere resorturilor iubirii sale sufletești. Puterea credinței s'a dovedit în toate timpurile de o inepuizabilă fecunditate spirituală, iar o ordine morală fără o ordine religioasă s'a dovedit iluzorie. «Intre valorile creatoare și conducătoare ale culturii religia e suprema valoare» — zice Münsterberg (Die Philosophie der Werte).

Biserica ortodoxă română se confundă cu națiunea română. Biserica română poate să fie vreodată dușmană națiunii române? De ce să se separe atunci biserica română de școala română? Școala care vrea cu adevărat să fie călăuză unui neam, nu poate fi lipsită de ideal. În orice acțiune, în orice reușită e nevoie de o idee fixă. Cel care stă țintă, cu ochii lăuntrici la o stea, iese biruitor în apriga întrecere între oameni. Numai idealul te pune în măsură de a munci cu folos însutindu-ți efortul. Neamul nostru a izbândit fiindcă cincizeci de ani a stat cu ochii țintă la o stea. Nu există însă ideal mai sfânt ca legea lui Hristos. Ea trebuie să rămână idealul școlii, fiindcă e eternă, toate celelalte cari alternează în istorie, sânt trecătoare. Biserica ortodoxă a fost forța unificatoare a neamului nostru, când el era rupt în multe dominațiuni politice. Statul român de ar peri, biserica aceasta rămâne în veci fortăreața de neînvingins a unității noastre de neam.

Școala confesională este atelierul de realizări naționale ale bisericii ortodoxe. Școala confesională vizată de noi astăzi e alta decât cea de ieri din statul unguresc. Școala noastră de ieri era în luptă cu statul, de aici martiriul ei glorios. Școala confesională de azi se identifică cu statul. Dacă a făcut ce a făcut ieri, ce ar putea ea să realizeze astăzi? Statul își va asocia biserica ortodoxă ca cel mai puternic tovarăș în munca atât de hotărâtoare pentru înălțarea națiunii române pe scara culturii și a civilizațiunii. Școala cea nouă confesională română în statul român va fi școala națională căreia statul îi va da trupul oferindu-i din bugetul statului, care este bugetul celor 14 milioane de români, în abundență toate mijloacele materiale; iar biserica îi va da idealul, sufletul, disciplina, morala creștinească, principiul autorității, tradiția trecutului spre a se trece generațiilor viitoare. Statul trupul, biserica sufletul. Imaginați-vă mirajul, când cei 20 mii de preoți își vor înfrăți munca celor 40 mii de învățători spre culturalizarea și civilizarea poporului românesc. Caosul apocaliptic și destrăbătarea pigăna numai prin școala confesională a statului român vor putea fi înlăturate. Poporul românesc reculegându-se din zăcăcirea postbelică, el însuși va cere și va impune guvernanților săi cedarea învățământului primar în atribuțiunile bisericii. Învățătorii cu adevărat conștienți de importanța națională a misiunii lor, se vor asocia acestui imperativ și vor deveni apostolii școlii confesionale în concepția ei modernă,

lipsită de toate inconvenientele și greșelile trecutului.

Statul cel mai ordonat, cel mai desăvârșit între statele lumii, este Suedia. Poporul cel mai fericit și cel mai moral din lume, este poporul suedez. Suedia este în fruntea civilizațiunii. Suedia însă n'a cunoscut niciodată altă școală decât școala confesională condusă de biserica statului și susținută materialicește exclusiv din visteria statului. Arhiepiscopul din Stockholm este un fel de ministru permanent al instrucțiunii în Suedia. Nici un guvern socialist nu s'a gândit vreodată să desființeze această stare de lucruri, fiindcă socialiștii Suediei sânt cărturari și nu cred, ca unii diatr'ai nostri, că socialismul ar fi sinonim cu ateismul.

Acum doi ani, în opul său «Principiile istoriei universale», marele scriitor englez A. G. Wells scria: «Până în zilele mai noi, atât la indivizi, cât și la comunități, celea două puteri, cari s'au opus îndemnurilor feroce și ignobile de dușmănie între oameni, au fost religionea și educațiunea. Lor putem mulțumi constituirea unor puternice asocieri omenești. În cursul istoriei ele au fost cele două mari forțe sintetice. Numai în veacul al XIX-lea conflictul irațional între știință și teologie a disociat învățământul religios de educațiunea propriu zisă. Consecința acestui divorț a fost părăsirea intereselor unitare omenești. Spiritul omului, scăpat din vechile precepte constrângătoare, în realitate s'a decivilizat. Noi credem, că aceasta separațiune a învățământului religios de educațiunea organizată nu poate fi decât un fenomen vremelnic, o

Horia, Cloșca și Crișan, el a însuflețit pe Craiul munților apuseni, Avram Iancu, și pe tovarășii lui, Popa Balint și Axente Sever, și tot el a întărit inimile luptătorilor noștri, cari au umplut temnițele mucedele dela Vaș, dela Seghedin și Cluj. Iar acum, când au căzut lanțurile robiei de veacuri și fosta monarhie a habsburgilor s'a rupt în tot atâtea bucăți câte neamuri ținea prinse în legături nefirești, tot duhul lui Mihai, ascuns în adâncimile sufletești ale întregului nostru popor, cu o voință oșelită prin focul multor suferințe, își ia avânt spre culmile marelui nostru ideal. Statul român consolidat nu și-a putut găsi rosturi mai mari pe lume decât în înfăptuirea acestui ideal. Fericțiți să fie toți aceia, cari au pus piatră după piatră la alcătuirea lui plină de mari nădejdi, care, când ceasul a bătut, și-a pus în cumpănă întreaga sa ființă, ca să toarne în forme veșnice visul lui Mihai. Slăvită să fie pe veci amintirea voastră, dragi copii ai României, cari cu dispreț de moarte, într'un nespus elan de însuflețire, v'ați vărsat sângele vostru, pentruca să croiți prin jertfele voastre un viitor plin de glorie pe seama națiunii române. Faptele eroilor dela Mărăști și Mărășești

ne-au umplut de mândrie și ne-au întărit nădejile, care, nici în cele mai grele clipe de încercare, nu s'au stins, ci au trăit neînduplecate în inimile noastre. Eternă recunoștință viteazului căpitan al oștirii, M. S. Regele **Ferdinand I**, care într'un chip atât de desăvârșit s'a identificat cu idealul lui Mihai și al neamului românesc de pretutiu deni! Recunoștință adâncă și neuitată aducem **Maiestății Sale Regina Maria** pentru osteneala și jertfele supra-omenești ce le-a depus, ca mamă a răniților și a celor suferinzi, pe altarul fericirii neamului!

„Iar noi, fraților, dacă ne-a învrednicit Dumnezeuul părinților noștri să fim martori ai acestor vremuri mari, să ne oșelim sufletele, să ne curățim simțirile, să ne strângem rândurile, să ne încordăm toate puterile pentru munca serioasă, prin care chemați suntem să croim viitorul plin de glorie al neamului nostru.

„Patria noastră astăzi este în sufletele noastre și cu ajutorul prețios al puternicilor aliați și generoși protectori ai cauzei noastre drepte, va primi ființă văzută în ochii tuturor, strălucind mână în mână între popoare ca soarele aici în răsărit.

„Trăiască Dinastia, sub sceptrul căreia se înșiruiesc rândurile credin-

ciului său popor din Ardeal! Pe cetatea din **Alba-Iulia** fâlfăie astăzi mândrul nostru tricolor și așteaptă intrarea triumfală a demnului urmaș al lui Mihai!“

Primul aeroplan românesc pe câmpia dela Blaj

Rezultatul misiunii ardeleni la Iași s'a văzut repede. La 10/23 Noemvrie a plecat din **Bacău** în Ardeal un aeroplan, condus de locotenentul **Vasile Niculescu** și însoțit de căpitanul **Victor Precup**, ducând 6000 manifeste date de dl general **Prezan**, care au fost aruncate prin satele ardeleni. Aeroplanul a aterizat apoi pe câmpia libertății dela **Blaj**, având, între altele, misiunea să predea aici dlui **Dr. Vasile Suciu**, p'atunci vicar al Mitropoliei, iar azi Mitropolit al Blajului, o scrisoare confidențială din partea prof. **Bălan** cu instrucțiuni, spre a fi transmisă consiliului național central dela **Arad**.

În acea scrisoare, **Drul Bălan** făcea atent pe dl **Vasile Goldiș**, sufletul consiliului național din **Arad**, ca la marea adunare națională din **Alba-Iulia**, ce se pregătea, să nu se pună nici un fel de condițiune la unire, deoarece un asemenea fapt ar îngreuna enorm mersul tratativelor diplomatice ulterioare.

Un moment critic și grav

În preajma zilei de 10 Noemvrie 1918 profesorul **Dr. N. Bălan** se prepara să părăsească **Iași** și să se întoarcă la **Sibiu**. În acest scop merge la marele cartier general, ca să-și ia adio dela dl general **Prezan**, care îi dovedise în tot timpul o mare încredere și afecțiune. Spre marea lui urmărire, găsește pe distinsul general abătut și îngrijorat. Văzându-l preocupat și întristat, **D-rul Bălan** încearcă să-și ia rămas bun și vrea să plece, dar este oprit în trei rânduri de general, care se plimba îngândurat, frământându-se în sufletul său de bun român.

La un moment dat, șeful marelui cartier general al armatei se apropie de **Bălan** și după ce îi ia jurământul că va păstra secretul ce-i va comunica și care îl neliniștea atât de mult, îi spune că a primit din **Giurgiu**, dela generalul **Berthelot**, o comunicare, prin care i-se pune în vedere „că aliații opresc înaintarea trupelor române în Ardeal“.

Comunicarea aceasta gravă din partea generalului **Berthelot**, care comanda armata franceză dela Dunăre, a produs o adevărată consternare în cercurile diriguitoare dela **Iași**. Ea nu era cunoscută decât de regele **Ferdi-**

dislocațiune provizorie; credem deci că în curând educațiunea va redeveni, în intențiune și în spirit, religioasă și că spiritul de devotament, al jertfirii eului, care constituie fondul tuturor marilor religii, va să reapară purificat, luminos, veritabilă piatră unghiulară a oricărei societăți omenești. Educațiunea este pregătirea individului pentru serviciul comunității și învățământul religios este sufletul acestei pregătiri».

În interesul său propriu și mai vârtos în interesuri națiunii române, statul român va reînființa Ministerul Cultelor făcând din el cu adevărat Ministerul Culturii Naționale, care trebuie să crească și să se întărească la umbra arborelui bimilenar al credinței creștine organizată spre acțiune în concepția minunată și singură cu adevărat umană a bisericii ortodoxe.

Nou abonament la Telegraful Român

Intrând, la 1 Ianuar 1930, cu ajutorul celui Atotputernic, în anul al 78-lea de apariție, invităm pe toți bunii noștri cititori să ne sprijinească și mai departe, să respândească organul acesta de publicitate în cercul cunoștințelor lor, câștigându-i cât mai mulți abonați.

Numele abonatului și domiciliul rugăm să scrie cât mai legibil.

Abonamentele se trimit la: **Administrația ziarului Telegraful Român, Sibiu.**

Redacția și Administrația.

Intuneric și Lumină

A. Boltoff: Heilige u. Sünder, Sibiu. Ediția germană a scrierii autobiografice a pribeagului boier rus e un extras în zece capite din lucrarea originară, apărută în Paris. Cuprinde amintiri din copilărie și din anii de studii, călătorii în străinătate, căsătoria cu o rudenie de aproape a lui Tolstoi, guvernator de țară, om cu vază la Palat, mare patriot, iar după prăbușire, pribeag poposind la noi lângă un mormânt scump.

Această scriere face parte din fecunda literatură a Emigranților ruși risipiți în lumea întreagă. Literatura Emigranților, în care aceștia trăiesc, alcătuiește o zonă de lumină în jurul patriei lor îndoliate.

Când am vedea strănse la un loc toate scrierile emigranților ruși, apărute la Paris, Berlin, Viena, Londra, Varșovia, Belgrad, Sofia și peste Ocean în New York, ne-am putea da seamă de patriotismul și cultura literară, artistică și filosofică a intelectualității și aristocrației rusești.

Literatura Emigranților ruși se aseamănă cu literatura emigranților francezi după revoluția din 1789. Avem și noi o literatură a Emigranților dela 1848. Emigranții ruși propovduesc credința în bunurile vieții de dincolo. În patria lor nenorocită e recunoscut și încurajat cultul ateismului. Lumea întreagă se însălmăntă de experiența Rusiei sovietice. În vremea sguduirilor mari, cari au încercat omenirea, religia creștină a fost singura putere de refacere din ruină. Istoricul italian Ferrero e îndreptățit să spună: «disciplina intelectuală, păstrată prin dogma creștină a trecut neamurile Europei din haos la lumină și li-a dat o cărmuire stabilă și puternică.»

Civilizația, întemeiată pe creștinism, nu face parte numai din lumea aceasta. Pentru lumea cealaltă e cultura, familia, societatea cu instituțiile și moravurile ei creștine.

Apologia credinței caracterizează întreaga literatură Emigranților ruși. Din cartea: Heilige und Sünder se pot cita principii întregi acestei apologii:

Hotărât să amâne reîntoarcerea acasă, profesorul *Bălan* se pune pe lucru și redactează un documentat memoriu către generalul *Berthelot*, prin care îi explică pe larg motivele, care împuneau trimiterea de trupe române și aliate în inima Ardealului. Acest memoriu a fost tradus în franceză de dl *Const. Sărățeanu*, actualul înalt Regent, care îi fusese recomandat în acest scop de dl *Mihai Popovici*, cumnatul acestuia.

Înainte de a pleca spre Dunăre, ca să întâlnească și să remită generalului *Berthelot* memoriul său, prof. *Bălan* a fost reținut de dl general *Prezan* la Iași. Șeful marelui cartier general hotărâse să plece în persoană la *Giurgiu*, spre a avea o întrevedere cu comandantul armatei franceze dela Dunăre. A doua zi un tren special conducea pe dna și dl general *Prezan*, pe regretatul general francez dela Iași *Laffont* și pe *Drul N. Bălan la București*. Aici a descins incognito la Hotelul Bulevard, fără să se arate nicăeri și luând masa în camere.

Generalul Prezan și profesorul Nicolae Bălan la Giurgiu

Dela București au plecat a doua zi dimineața cu automobilul la *Giurgiu*. La *Călugăreni*, unde *Mihai Viteazul* bătuse la 1595 pe Turci, au întâlnit primele detașamente franceze, cari înaintau dela Dunăre spre Bu-

«Am invocat sfinții și i-am întrebat la ce atâtea suferință, pentru ce atâtea fărâdelegi? Și din negura vremii se desprinde lecția unei legende, care îmi pare a desluși întrebarea cea grea și care lămurește urgia împărătească ca și pe a noastră a tuturor. În veacul al doisprezecelea trăia Sfântul Varlaam de lângă Novgorod, care voia să-și mântuească sufletul său.

Pe vremea aceea judecățile le făcea adunarea poporului. Pedepsa celor vinovați era aruncarea de pe un pod înalt în apa Molhof. Odată pe când mulțimea aducea un tâlhar să-l arunce la moarte, Sfântul se rugă de oameni să dea drumul condamnatului la moarte. Dar poporul a arătat Sfântului că tâlharul nu i vrednic de iertare; însă Sfântul stăruia să-l slobozească. Poporul care ținea mult la Sfântul Varlaam, îi împlini dorința și dete drumul tâlharului. Nu trecu multă vreme și s'a întâmplat să vie la pod Sfântul Varlaam, când mulțimea conducea la moarte un alt om despre care se știa, că era om de omenie și pe care numai ura omenescă l-a adus la acest sfârșit. Condamnatul la moarte căzu în genunchi înaintea Sfântului și se rugă cu lacrimi ferbinti să-l scape dela moarte. Dar Sfântul Varlaam se făcea că n'aude plângerea nenorocitului și își văzu de drum.

Mulțimea poporului se miră de nepăsarea Sfântului și l-a întrebat: Ce e drept, tu te-ai întrepris deunăzi pentru un tâlhar, pentru ce nu vrei să mântuești pe acest om cinstit? Sfântul atunci le zise: Eu v'am rugat să dați iertare tâlharului, pentru că el nu era pregătit de moarte. El trebuia să-și ispășească păcatele și să se pregătească pentru viața cea veșnică. Omul acesta este însă curat. El toată viața s'a străduit să se împărtășească de viața de veci și e pregătit pentru ea. Pe acesta nu trebuie să-l scapi și locul lui este în cer, iar nu aici printre oamenii cei păcătoși.» (pag. 133.)

T. S.

Reclama este sufletul comerțului

curești. Ce măreață coincidență a istoriei!

Ajunși la *Giurgiu* au descins la cartierul generalului *Berthelot*. Întâlnirea dintre generalul *Prezan* și generalul *Berthelot* a fost extrem de duioasă. Ei s'au îmbrățișat și s'au sărutat. Apoi au avut între 4 ochi o lungă întrevedere, care a lămurit situația îngrijorătoare de pân'atunci și care nu era de fapt decât rezultatul unei confuziuni, datorită generalului *Franchet d'Esperey*, comandantul suprem al armatei aliate din Balcani, care, în urma armistițiului ce încheiase în ziua de 7 Noemvrie cu contele *M. Karolyi*, dictatorul Ungariei, la *Belgrad*, hotărâse, necunoscând situația din Transilvania, „că administrația civilă va rămâne și mai departe în mâinile guvernului unguresc“.

După terminarea convorbirii dintre cei doi distinși generali, dl *N. Bălan* a fost prezintat de dl general *Prezan* generalului *Berthelot*, căruia profesorul ardelean, fără a-i mai remite memoriul, i-a exprimat însă dorința fierbinte a poporului român ca armata română și cea aliată să pătrundă cât mai repede în Transilvania. Generalul *Berthelot* i-a răspuns că acest fapt se va întâmpla în curând și că el personal se simte fericit de

În ajutorul celor lipsiți

Sărbătoarea Nașterii Domnului a fost și anul acesta un bun prilej ca societatea sibiană să vină în ajutorul orfanilor și celor lipsiți, să-i mângăie, să-i învelească, ca praznicul iubirei să fie o zi de bucurie pentru oți. În diferite părți ale orașului, în școli, spitale și orfelinate s'au aranjat serbări ocazionale și s'au distribuit daruri.

Ca în toți anii și anul acesta în preșeara Nașterii Domnului, *Direcțiunea orfelinatului* nostru a pregătit orfanilor o frumoasă sărbătoare.

Un splendid pom de Crăciun împodobește sala în care micii orfani au cântat mai multe colinde, au declamat poezii ocazionale și au jucat piesa „Gheorghiza cu mama sa“ de Scharelmann, în 3 tablouri, aranjate de pedagogul *Diacon I. Circov*. La această sărbătoare a asistat în numele I. P. S. Sale: *Dl Dr. Vasile Bologa*, cons. mitropolitan, consilierii mitropolitani și eparhiali și numeroși binevoitori ai orfelinatului.

La finea producției zelosul director al Orfelinatului, *păr. I. Trifa*, a mulțumit tuturor celor ce au contribuit cu daruri pentru orfani. În primul rând părintelui, I. P. S. Sale *Mitropolitului Nicolae*, care și de astă dată le-a trimis o mulțime de bunătăți și 1000 Lei, și în fine mulțumește tuturor binevoitorilor și ocrotitorilor acestei umane instituțiuni și anume: *Prea S. Sale Dr. V. Stan* pentru darul de 500 Lei, bravei noastre Armate pentru darurile: Manutanța 1 sac de făină Nr. 0, Școala militară de infanterie Nr. 2, 6 pârcehi ghete de box, Ofițerii centrului de Instrucție 500 Lei, Reg. 36 Obuziere 500 Lei, Școala specială de cavalerie 500 lei.

Mulțumește în special dnei *V. Dr. Cristea* din Sibiu, care și-a luat nobila misiune de a face o colectă spre acest scop. Prin această colectă a primit suma de 2440 Lei dela următorii dăruitori, toți din Sibiu: *Banca Albina* 400 Lei, *Dr. N. Cristea* 200 Lei, *Viky*

nand, *Ion I. C. Brătianu*, generalul *C. Coandă*, care era prim-ministru, și de generalul *Prezan*, și a fost ținută tot timpul ca un mare secret de stat, cum și era de fapt. Dacă acest demers din partea aliaților, care numai ceva mai târziu și-a găsit explicarea lui, ar fi fost cunoscut de armată și de opinia publică din Iași, putea să aibă consecințe din cele mai rele pentru starea de spirit din Moldova.

Din fericire, secretul a fost bine păstrat și cercurile conducătoare, în frunte cu regele *Ferdinand*, deși alarmate și îngrijorate, au trecut totuși peste opreliștea pusă în vedere și au continuat să trimită trupe în Ardeal.

Profesorul Bălan prepară un memoriu către generalul Berthelot

Profund îndurerat de cele ce îi comunicase generalul *Prezan*, modestul profesor dela seminarul din Sibiu s'a retras la hotelul său, unde s'a pus pe gânduri și se muncea să afle ce ar mai putea întreprinde pentru a nu fi împedecată trimiterea trupelor românești în scumpul său Ardeal, care ține să scape de robie și să ajungă la limanul îndeplinirii viselor sale seculare.

a vedea înfăptuirea unității naționale a poporului român, exprimându-și convingerea că marile jertfe aduse de armata franceză în tot decursul crâncenului război vor strânge din ce în ce mai mult legăturile dintre Franța și România. Generalul, sincer amic al românilor, spunea: „*Istoria decurge acum foarte rapid și nimeni n'o mai poate opri*“.

În întrevederea dela *Giurgiu* s'a stabilit modul cum să înainteze trupele române în Ardeal, fixându-se ca armata română să se oprească pe valea Murășului, iar teritoriul dela Murăș și până la granițele fixate în convenția dela 4/17 August 1916 dintre *Ion I. C. Brătianu* și puterile aliate, înainte de intrarea României în război, să fie ocupat de două divizii franceze.

Linștiți și satisfăcuți de rezultatul întrevederii dela *Giurgiu*, generalul *Prezan* și *Drul N. Bălan* s'au întors la Iași, primul ca să grăbească trimiterea de noi trupe în Ardeal, iar al doilea ca să ia pe căpitanul *Precup* și să se ducă împreună la *Alba-Iulia*. Acesta din urmă a rămas însă la Iași și s'a înrolat în armata română, ținând să meargă în orașul lui *Mihai Viteazul* ca ofițer în armata românească. Profesorului *N. Bălan* i s'a pus la dispoziție de către dl ge-

Cristea, N. Regman, Dr. Dordea, P. Floașiu, D. Coltofeanu, M. Rebeaga, M. Dr. Foica, B-ca Centrală, A. Henteș, M. C. Popp și M. Wilt câte 100 Lei; V. Perian, Dr. N. Terchilă, și E. Comșa câte 60 Lei; F. Col. Florescu, General Orescovic, Andrea, H. Bratu, C. Floașiu, E. Vătășan și V. Pop câte 50 Lei, Velesc 40 Lei, L. Bena 30 Lei, N. N. 20 Lei, Maria Bucșa 20 Lei.

Apoi mulțumește D-lui Dr. V. Bologna pentru darul de 1000 Lei, D. Sârbu, statornicul binevoitor, pentru 2000 Lei, Preotului T. N. F. pentru 1000 Lei, Ioan de Petri pentru 600 Lei, corpului profesoral al Liceului Gh. Lazăr Sibiu pentru 800 Lei și anume I. Bunea dir. lic. 100, M. Jantea 300 Lei, Isacu 100 Lei, Cucuian și Cosma câte 30 Lei, I. Popa și Buian câte 30 Lei, Popescu, Bălan, Regman, Armean, Andreescu, Oancea și Cruțat câte 20 Lei.

A mai dăruit: Dna V. Dr. Cristea 37 batiste, bomboane și mere, Dna E. Doboșu 6 perechi ciorapi și 6 batiste, Dna L. Dr. Bologna 21 cozonaci, Alexand. Bolotov, fost guvernator în Rusia, 250 Lei, Timotei Popovici și Niculescu Opriș câte 200 Lei; E. Todoran, dir. șc. normale, Gh. Maior, dir. semin., S. Banciu inv., T. Petrișor cons. mitrop., I. Serafin pp. milit., V. Olariu prof., Dr. N. Schiau adv., R. Bucșa pr., B-ca Oașia, B-ca Românească, Dr. E. Piso adv., P. Mânzat, I. Mânzat, P. Mocean, Dr. C. Ștefan, Lt.-Col. Bălăcescu, Gh. Gherghel, Dna Dr. Măcelar, H. P. Petrescu, Dr. Vilt, St. Morariu dir. șc. c. Leuca Basaragiu câte 100 Lei; D. Andronic, N. Hozan, M. Petrovan dir. șc. n. câte 60 Lei; V. Boiu, Dr. Goritz, A. Boiu, Dr. L. Popovici, și Achim Filip din Porcești câte 50 Lei; Col. Purcariu, T. Preda, E. Russu, Tordășan, Preda, P. Drăghici sen., Col. Vasilescu, Col. Theodoreanu, Dr. Slavu, Gen. Orescovic și N. Neaga prof. câte 40 Lei, N. N. și A. Popescu câte 30 Lei. Băilă, N. N., I. Sturza, Șerbănescu, Ștefan Ioan și R. Iancu câte 20 Lei.

Dl Dr. Vasile Bologna a ținut apoi în numele I. P. S. Sale micilor orfani o frumoasă vorbire plină de sfaturi părintești, îndemnându-i să cultive toate calitățile cu care i-a dăruit Bunul Dumnezeu spre binele Bisericii care îngrijește de ei și al neamului românesc. În fine mulțumește directorului orfelinului și pedagogului pentru grija ce o au față de orfani.

Isus și pruncii

Ne oprim pe o clipă la: aducerea lui Isus la biserică, în vârsta Lui de 12 ani.

Este singura amintire, singura «floare», din grădina copilării lui Isus. Dar cât de sugestiv este acest moment unic!

Părinții se îngrijesc de creșterea dumnezeesului copil. Încă de timpuriu îl duc la biserică, pentru ca să l imprietenească cu Duhul Tatălui Cereș. Ce minunată și pilduitoare faptă: Isus venind cu părinții lui la biserică!...

Câți părinți merg astăzi cu copiii lor la biserică, pentru ca să sporească «cu înțelepciunea și cu vârsta și cu Darul la Dumnezeu și la oameni»?!

In viața Sa pământească, Mântuitorul Isus Hristos a tubit copiii mai mult decât orice. I-a tubit pentru nevinovăția jocurilor lor și pentru curățenia inimii și a gândurilor lor. I-a dat apoi ca pildă vie de urmat în viață, fiindcă prin sufletul neprihănit, ei sânt mai aproape de Evanghelia împărăției Sale. — «De nu veți fi ca pruncul, nu veți intra în împărăția lui Dumnezeu».

Mântuitorul Hristos era totdeauna bucuros să vadă copiii, — tine retul. Ucenicii și învățăceii cari au trăit în nemijlocita Lui apropiere, L-au văzut de atâtea ori trist și tăcut, — susținând ori plângând... Dar nu L-au

văzut nici odată răsând. Și dacă toluși va fi sărbs vreodată, aceasta va fi făcut-o cu siguranță atunci, când va fi întâlnit privirea dulce și surâsul nevinovat al unui copil.

Ce blând li chema la sine, prin cuvintele: «Lăsați pruncul și nu-i opriți pe el să vie la Mine, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor. Și cuprinzându-l cu brațele, i-a binecuvântat, punându-și mâinile peste el».

Ce înțeles mai adânc și ce educație mai aleasă se poate da copiilor, decât apropiindu-l de Isus, pentru ca să i sfințească și binecuvinteze! Într'adevăr, astfel de copii sporesc în înțelepciune, cresc cu trupul și au har la Dumnezeu și la oameni.

Pr. IL. V. FELEA.

Inima...

O întâmplare frumoasă, din zilele acestea, o povestesc ziare din străinătate. Faptul este următorul:

Doi japonezi, dornici de cultură, au vrut să cunoască viața și operele lui Beethoven, incomparabilul compozitor.

Japonezilor li-a fost dat să citească biografia lui Beethoven, scrisă de autorul francez Romain Rolland. O carte monumentală, plină de avânt, de adânciri psihologice, câteodată, congeniale. Autorul romanului celebru: «Jean Christophe» (care nu e, de multe ori, decât o biografie a lui Beethoven și a lui Hugo Wolf), Romain Rolland este unul din cei mai mari cunoscători ai muzicii. Cursurile sale din istoria muzicii su stras la Universitatea pariziană, înainte de război, tot ce avea Parisul mai de seamă.

Cei doi japonezi, emoționați de cartea lui Rolland despre Beethoven, au hotărât să — pelerineze în Franța, să vadă pe scriitorul adorat. Au plecat din țara geișelor și a crizanțemelor, și n'a fost stăvilă să nu o fi trecut, până ce au ajuns în apropierea celui a cărui peană i-a fermeat.

ministrul Statelor-Unite, și d-lui Auritti, girantul afacerilor Italiei. La invitarea d-lui de Saint-Aulaire, delegația a repetat înaintea reprezentanților antantei declarațiile ce le făcuse dânsului. Miniștrii aliați s'au interesat în amănunt și luând act de aceste declarații, au promis să comunice și guvernelor lor dorința de unire a Românilor din Transilvania și Ungaria cu România”.

Am introdus în volumul de față acest necunoscut și extrem de interesant capitol de istorie contemporană, deși nu este în legătură directă cu viața actualului Patriarh și Inalt Regent, împinși de dorința de a completa, pe cât ne-a fost posibil, lungă și dureroasă gamă a emoțiilor și sforțărilor uriașe, suportate și depuse de conducătorii micii, dar eroicei Români pentru desăvârșirea visului secular: întregirea neamului într'un singur stat, mare și puternic.

Carte vrednică de citit. A apărut: Inalt P. S. Sa Patriarhul României Dr. Miron Cristea, Inalt Regent, Omul și Faptele, contribuții la studiul istoriei bisericii ortodoxe române contemporane, de Ion Razu Abrudeanu, vol. I cu o planșă și numeroase ilustrații în text. Prețul? (Vezi în Foișoara de mai sus: Un capitol de istorie contemporană).

Japonezii cei doi nu știau franceză. Cum să-și exprime stima, dragostea, adorarea ce o simțeau față de R. Rolland?

S'au apropiat «cu frică și cu cutremur», și-au plecat capetele, în semn de salut și — lucru cu totul neobișnuit — au cerut voie să-și poată duce mâinile pe pieptul lui, în dreptul inimii lui. Au atins, plini de smerenie, pieptul lui Romain Rolland, în dreptul inimii și — fericiți că le-a fost hărăzit acest mare favor, au plecat în țara lor îndepărtată, să aibă ce povesti acasă, că s'au întâlnit cu acela, care i-a ridicat sufletele...

H. P.-P.

Conferențe religioase în Sibiu

Conferențele anunțate la academia teologică din Sibiu s'au continuat și terminat de către dnii prof. N. Neaga și Dr. D. Stăniloaie.

Dl N. Neaga, în desfășurarea subiectului: «Arta de a gh. ci viitorul la vechii babiloneni», s'a arătat bun cunoscător al psihologiei popoarelor antice din orient. Ocupându se intensiv cu T. Vechi, specialitate al cărei profesor este, a ajuns să cunoască multe din tainele vieții popoarelor, care au trăit într'un anumit contact cu poporul ales al lui Dumnezeu. Concepțiile lor de viață, ideea despre ființă superioară care guvernează, raportul omului cu această ființă etc. sânt lucruri care preocupă pe tinărul profesor din Sibiu.

Dl Dr. D. Stăniloaie a vorbit despre: Biserica grecească. Prin această conferință, temeinic pregătită, dl profesor a dovedit că timpul petrecut la universitatea din Atena l-a folosit într'a pătrunde și a cunoaște cât mai bine sufletul grecesc sub aspect religios. Or cine a ascultat conferința sa, a putut să-și facă idee clară de puterea de viață, de forța vie a bisericii grecești și de posibilitățile ei de afirmare în viitor. Pentru sufletul grecesc, creștinismul este o realitate pe care grecul o cunoaște, o proușgă și o trăește.

Asistent.

neral Prezan un tren special, spre a-l duce în Ardeal. El a făcut drumul întovărășit de dl Mihai Popovici până la Predeal, de unde acesta ne mai voind să călătorească cu trenul, și-a continuat călătoria cu automobilul „Benz“ cu care plecase Drul Bălan în Moldova și care îi însoțea pe o platformă a trenului special. Iarna fiind însă grea și zăpada mare, drumul dela Predeal la Alba-Iulia a fost făcut abia în 2 zile. Pe dealul Persanilor, dintre Vlădeni și Șercaia, viitorul mitropolit al Ardealului și viitorul ministru de finanțe al României au trebuit să împingă într'o noapte din greu timp de 5 ore, la automobil, spre a-l urni din loc până în vârful dealului. Din această cauză n'au putut ajunge Alba-Iulia decât în seara zilei de 18 Noemvrie (1 Decemvrie), adică după terminarea mării adunări naționale.

Fericirea, bucuria și entuziasmul lor erau totuși din plin și vor rămănea în veci neuitate.

Presă dela Iași despre acțiunea D-lor Bălan și cap. Precup în capitala Moldovei

Ziarul L'Indépendance Roumaine, care, după retragerea trupelor române în Moldova, apărea la Iași, scria următoarele în numărul său din 23 Noembrie 1918 (stil nou) despre trimișii Transilvaniei în capitala Moldovei:

„Exzellența Sa d. de Saint-Aulaire, ministrul Franței, a primit alaltăieri lalegațiune delegațiunea Românilor transilvăneni, trimisă la Iași din partea consiliului national al Românilor din Ungaria, pentru a se pune în legătură cu guvernul român. Se știe că această delegațiune se compune din domnia Nicolae Bălan, profesor din Sibiu, și căpitanul Precup din armata austro-ungară. Delegații au tâlmăcit ministrului Franței mulțumita și recunoștința Românilor din Transilvania pentru marele sprijin, pe care Franța și d. de Saint-Aulaire personal l'au dat totdeauna cauzei idealului lor național. Delegații și-au exprimat convingerea că acest sprijin va fi asigurat și în viitor Românilor din Ungaria și că, după unire, ei se vor putea bucura și de binefacerile civilizației franceze, de care până azi au fost ținuți departe de cătră stăpânirea austro-ungară. În sfârșit delegații au anunțat d-lui ministru al Franței că consiliul național al Românilor din Ungaria a hotărât să facă în timpul cel mai scurt proclamarea unirei Transilvaniei cu România. Serbarea proclamării va avea loc în Alba-Iulia.

„D. de Saint-Aulaire a răspuns că Români din Ungaria și Transilvania, cari în timpul din urmă au fost prin România, cunosc căldura și dragostea Franței și a reprezentantului ei pentru poporul român din monarhia austro-ungară. Promite că îndată-ce va avea prilej, va merge în Transilvania, pentru a cunoaște de aproape situația poporului.

„La sfârșitul audienței Exzellența Sa ministrul Franței a prezentat delegația colegilor săi Exzellențelor Lor: Sir George Barclay, ministrul Engliterei, d-lui Vopicka,

Din argintate

tufisuri de mesteacăn priveghitoarea înflorește văzduhul cu armonii coborâte din rat. Pădurea tremură ca o fecloară ce ascultă în taină cântarea iubitelui.

E imnul odihnei de noapte. E preamărirea tăcerii. In ea se topește și murmur de izvoare, și tremăt de codru și cântarea talângilor și a fluierului din costișe de munte și șoaptele umbrelor îndrăgostite. E cântarea stelelor mute legănatate în albastrul zărilor, e verdeața odihnitoare din ochiuri de pădure, e floarea înmiresmată a câmpurilor coapte, e farmecul nepătruns al firii, e farmecul vieții...

Dar deodată, din brazda din vale, țisnește săgeată spre ceruri, ciocârlii. De sus, din înaltul tăriiilor, picură ca o vestire de taină, o altă cântare.

Priveghitoarea a amuțit. Poate de necozul invidiei? Și n'are dice. Ciocârlii nu visează a se întrece în frumusețea cântării. Ea vestește, ivirea crainicului ce dăruiește viala. Soarele.

Cântarea ciocârlii grăiește:

Flori înflorite
Flăcări slăvite,
Dulci alintări

Propunere și păreri

— Cum să ne desbărăm bisericile din sărăcie? — Înțeleg bisericile din parohiile noastre sătești?

Răspund unii:

— Să contribuim toți! Preoții, credincioși, toată suflarea să deie cu inimă bună pentru biserică, ca să o scoatem odată din sărăcie, de care ne vâltăm.

Dacă am și încerca cu contribuțiile acestea, ele se epuizează într'un an-doi, și așa ar trebui earș repetate. Ce ar rezulta, dacă an de an am apela la ofrandele credincioșilor? Desigur nemulțumire și refuz, poate chiar înstrăinare de biserică.

Știm prea bine ce se întâmplă cu colecte b. o. Câte vorbe fără rost, ocări, și alte necazuri. De câteori preotul și epitropii pun sume dela ei, înscriindu-și femeile și copiii drept contribuente, numai să nu meargă lista goală dela ei.

Au sporit colectările, — dar și firea omenirii s'a schimbat.

Așa nu se poate asigura bună starea bisericii. Aici e necesar un ajutor permanent, care să-i vină an de an.

Dar de unde? Bisericile noastre nu au pământuri, din arânda cărora să-și asigure venit stabil.

Nădejdea în reforma agrară s'a împușinat: acolo unde s'a făcut, vedem că se desface, și prin astfel de desfaceri bisericile rămân cu odiul credincioșilor, și cu părerea că din cauza bisericilor (?) nu s'a ajuns pământ spre împărțire la toți.

Ajutorul ce ni se dă dela stat, e insuficient.

Așa dar, ce e de făcut? In loc nu putem sta. Trebuie să ne avântăm în altă parte.

Fără ajutor material, instituțiile noastre tânjesc. Credincioșii noștri nu prea dau pentru biserică, ca strămoșii lor; dau sume la alții, de după cari ei, ori instituțiile lor, nu au nici un folos, ci pagubă.

Duhul vremii e altul. Instituțiile financiare înființate dominează satele, dar folosul îl iau o mână de oameni, cari în multe cazuri dau și directiva suflătoare, în urma ajutorului lor material.

Putesc în zări,
Plin de lumină
Are să vină
Soare e sfânt.

Firea se trezește să-l întâmpine.
O trezește cântarea din înălțime, de
unde ciocârlița își plânge dorul și
soarta cea aspră:

«Da, mă ridică în vârtejuri nebune.
Să-i sărut poala de foc. Dar
cad neputincioasă în brazda din care
m'am înălțat.

«Și ca mine se ridică și apele.
Se scaldă în lumină, se joacă în vânturi
și raze, se încheagă în stropi și
cad spre țărni arse de sete, ori în mare
cu doine în unde. Se ridică florile, se
deschid ca potir de lumină, se întrec
cu lucrarea zilei, se frâng de vâpala
razelor și cad. Se ridică oamenii și
pornesc după visul luminii, iubesc,
birnesc și cad».

Fermecat de frumusețea dimineții
divine, mă cobor în adâncurile ființii,
dar mă înspăimântă negura ce răsuflă
lătural din mine. Copleșit de evlavie
asemenea unui copil fără vină, șoptesc,
imitând cântarea ciocârliței, cuvinte
învăfate în vremuri uitate, o rugăciune...

«Lumină de azi, cerească, pă-
trunde în întunericul nostru. In umbra
vieții netrebnice pătrundă armoniile

Și lumea se duce acolo «de unde i vine ajutorul», iar noi stăm cu mâinile încrucișate, și nu ne mișcăm. Statul încearcă a emancipa populația din ghiarele cămătarilor prin înființarea cooperativelor. Dar acestea nu ne pot fi de mare folos, că în cooperative nu sânt numai ortodocși.

Noi nu ne tragem seamă, că dacă ne-am ajutata credincioșii noștri și materialicește, ar fi mai în strânsă și legătura sufletească cu biserică ar considera-o de ajutorul lor.

O comună, cu 120 familii locuitori, e datoare 1.200,000 lei pe la băncile străine din jur. Adecă, fiecare familie, în calcul mediu, ar fi datoare cu prețul unei vaci, sau 10,000 lei. După aceștia se duce din comună camătă anuală, socotită numai cu 20%, suma de 240,000 lei.

Aceștia, sau numai jumătate 120,000 lei, de s'ar opri în comună, și în special la biserică din sat, an de an, facă-și fiecare socoteala cum s'ar emancipa biserică noastră? Ce nu s'ar putea face în comună? Nu ar mai fi trebuință de rugări și căciuliri după ajutoare, pe care în ziua de azi greu le capeți.

Preoțimea să se decidă a face o jertfă extra-oficială prin care să ajutore biserică, și prin ea să și înlesnească misiunea. Să lucreze și pentru sporirea averii materiale a bisericii.

Propun: să înființăm lângă fiecare biserică o însoțire de credit.

Aceștia să lucreze deosebit de averea bisericii. Să fie înființate uniform, după statute tip, luându-se în considerare legile țării, dar să nu aibă nici un amestec cu băncile populare, cooperativele ș. a. de stat. Controlul să fie exercitat de centrala Arhiepiscopiei.

Nu cerem nici o jertfă dela stat, ci numai posibilitatea de a munci.

Aceștia însoțiri, înființate și conduse cu jertfă de muncă desinteresată și cu paciență de fier, după muncă de 10—20 de ani ar schimba în bine înfașurarea bisericii noastre sătești.

Cetesc de înființarea unui institut financiar, «Banca Vat cănului», la papistași. Biserică noastră să nu-și ia curajul și încrederea de a munci la fel? *Preotul sătesc.*

tate, viața ne pare veșnică prin lumenarea din tine. Răsfrângem ca roua raze, și uclim ca un soare în ierburi, ucși ca și roua de focul ce a luminat în noi o clipă. Caci tu, Lumină de zi, ești deapururi, noi sântem cei ce murim.

Spre tine se înalță brațele sufletului nostru cerșind mântuire.

Țara Bârsei. Revista brașoveană sub conducerea dlui prof. A. Banciu, *Țara Bârsei*, a apărut, în anul al doilea, Nr. 1 pentru Ianuar și Februar 1930, cu material bogat și valoros, datorit scriitorilor: A. A. Mușanșu, G. Bogdan-Duică, A. Maior, Axente Banciu ș. a. Abonamentul: 260 lei pe un an: Adresa: Brașov, B-d Regele Ferdinand 14.

A. Bolotoff: Heilige u. Sünder. Fragmente autobiografice, traduse din limba rusă. Autorul a publicat opera la Paris. Aristocratul rus își povestește viața sa: un val din oceanul sbuciumat: Poporul rusesc la răscrucele Destinului. Sânt pagini sguduitoare. Cititorii în limba germană o pot procura la Librăria arhidiecezană. Costă Lei 125 legată, 80 lei broșată.

INFORMAȚIUNI

Cititorilor și spijinatorilor ziarului nostru le dorim:

Anul nou cu bine!

Nașterea Domnului în Sibiu. Sfintele sărbători ale Nașterii Domnului au fost prăznuite și anul acesta în centrul mitropoliei noastre cu deosebită solemnitate.

În ziua primă a oficiat sfânta Liturgie în biserică catedrală înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, asistat de clerul mitropoliei. Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei condus de prof. T. Popovici.

La finea Sfintei Liturgii I. P. S. Sa a rostit o semnificativă cuvântare cuprinzând ideile fundamentale din pastorala de Crăciun adresată tuturor fiilor săi suflătești din arhiepiscopia noastră. Mulțimea de credincioși, cari abia încăpeau în spațioasa noastră catedrală, a ascultat cu încordată atențiune, cuvântul arhieresc. Se apropia ora 12 când I. P. Sf. Sa a fost condus de preoțimea celebrantă la reședința Sa.

Domnița cucernică. Zilele acestea Domnița noastră lieana, fiind pe mare, s'a găsit deodată în primejdia unui naufragiu; atunci s'a rugat fierbinte Sfintei Fecioare, ocrotitoarei marinarilor, să vie în ajutor vasului primejdut. Vasul a scăpat, ear Domnița a dăruit după aceasta Episcopiei din Constanța o prețioasă candelă de argint spre a fi așezată în fața icoanei Maicii Domnului. Candela are inscripția: «Slavă Ție, Fecioară Maria, care ne-ai ocrotit în ceasuri de negură!»

Cine și câți sântem. Recenzământul sau numărătoarea, locuitorilor României, se face, conform hotărârii guvernului, în cursul anului 1930. Poporul trebuie să știe, că numărătoarea n'are scop *fisca*, ci numai de a cunoaște numărul locuitorilor după originea etnică și datele statistice relative la întreprinderi de comerț, industrie și agricultură.

Viitorul congres misionar. Din mitropolia Bucevinei se anunță, că — îndată după sf. sărbători ale Crăciunului — chestiunea convocării celui de al treilea congres general misionar se va studia în amănunte de către organele eparhiale chemate. Congresul se va ținea în Cernăuți

Răscumpărare de felițări. Părintele consilier mitropolitan *Dr. V. Bologna* și-a răscumpărat felițările de ziua onomastică, contribuind la fondul Orfelinatului arhidiecezan cu suma de 100 Lei. I se exprimă mulțumită. Direcțiunea Orfelinatului.

Logodnă. Aflăm că tinărul scriitor, dl *Criolan Bărbat*, colaboratorul nostru, și-a serbat logodna cu d-șoara *Silvia Codan* în ziua de 31 Decembrie 1929. Felițările noastre!

Din Orăștie ni se comunică unele știri bune, atele mai puțin bune, sau chiar întristătoare. Ni se scrie anume, că unii funcționari români întrebuintează, în oficiile lor, cu funcționarii minoritari, limba acestora; tot asemenea, damele române, din partea locului, vorbesc cu predilecție, în conversațiile lor cu damele minoritare, limba acestora, cu desconsiderarea graiului românesc, deși acesta este, în de obște, bine cunoscut de elementul minoritar al Orăștiei. — Despre

societățile culturale aflăm, că în preajma sfințelor sărbători ale Crăciunului săvârșesc înălțătoare acte de caritate publică. Sărăcii și orfanii sânt dăruși cu aiimente, haine, încălțăminte și cărți potrivite. — În frunțaș comună, pe vremuri grănițarească, *Cugir*, cu poporație curat românească, sânt doi medici români și unul jidov; se cere, în aceeaș comună, cu numeroși intelectuali, o farmacie condusă de român, — cea actuală fiind proprietatea unei persoane străine de neamul nostru.

Lucru în zile de Dumineci? Revista bisericească *Misionarul* vestește, după zările rusești din Chișinău, că lucrătorii din mai multe orașe basarabene (Chișinău, Tighina, Orhei și Cahul) au cerut inspectoratului regional al muncii să li se admită a lucra în zilele de Dumineci. Motivul cererii anticreștinești ar fi lipsurile materiale și plata neldestulătoare. Nu se știe cine sânt lucrătorii cari au prezentat asemenea cerere. Vor fi, probabil, jidovi sau sectanți, cari dușmănesc biserică.

ȘTIRI LOCALE

Comitetul școlar al școlii normale «Andrei Șaguna» din Sibiu aduce pe această cale mulțumirile sale maritimilor donatori, cari au venit în ajutorul elevilor săraci dela această școală, și anume: Prof. Timotei Popovici, din venitul concertului de colinde, Lei 3200, Banca «Albina» Lei 1000, «Masa Bulevard» Lei 1000, P. S. Vicar arh. Dr. Vasile Stan Lei 100, D-na Dr. Achimescu Lei 300, Familia T. Popovici Lei 200, Director E. Todoran Lei 100, apoi Dlui Dr. I. Beu pentru un costum, și școlii de arte și meserii din Sibiu pentru confecționarea gratuită alor 7 costume și a unei mantale.

Dela primăria municipiului Sibiu. Pentru a evita întâzieri, publicul este rugat a anunța incendiile totdeauna direct la biroul central al pompierilor, telefon Nr. 41 (primăria, strada Mitropoliei Nr. 2).

Concert și reprezentație teatrală. aranjează «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu» Duminecă în 12 Ianuar 1930 în sala dela «Unicum». Inceputul la 8 ore seara. *Comitetul.*

CARTI ȘI REVISTE

Revista Teologica, organ pentru știința și viața bisericească, sub patronajul I. P. S. Sale Arhiepiscop și Mitropolit *Nicolae*. Cuprinsul Nr. 11 din 1929: I. P. S. Sa Dr. *Nicolae Bălan*: Constatări și îndemnuri. Păr. *Ilarion V. Felea*: Sf. Liturgie și Predica. Șt. *Lupșa*: Două acte despre intervenția episcopului *Vasile Moga* pentru românizarea episcopiei de Arad. Tr. *Scorobet*: Biserică ortodoxă română din America. Oct. *Dragoș*: Creștinismul și aspirațiile lumii moderne. Prof. N. *Colan* și prof. N. *Neaga*: Mișcarea literară: Istoria Românilor. Omenirea în fața Crucii. Zugravii bisericilor române. Contributions Roumaines à l'histoire de la géographie générale. Bibliografia la români. Inscricți dela Mănăstirea Neamțului. Istoriografia română în 1925 și 1926. Viața și activitatea patriarhului *Dosoftei* al Ierusalimului și legăturile lui cu Țările românești. Istoria creațiunii în lumina cercetărilor științifice. Einleitung in das alte Testament. P. S. *Neculce* și Pr. S. *Câdea*: Cronică: † Patriarhul Ecumenic. Congresul misionarilor ortodocși. Centenarul episcopiei *Aradului*. Congresul Asociației clerului «*Andrei Șaguna*». * Bibliografie. — Redacția și Administrația: Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32.

Nr. 328/929 (151) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III a Baștea, cu filia Holdea, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotației dela stat conform coalei B.

2. Sesie parohială de 9 jug. cad., fânaș și arătură.

3. Birul parohial obișnuit în bucate, de fiecare casă o măsură de porumb.

4. Venitele stolare, statorite și aprobate pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Dobra, iar concurenții se vor prezenta în o Duminică sau sâmbătoare spre a fi cunoscuți de enoriași.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 17 Decembrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 546/1929 (150) 1—3

Publicațiune de licitație

Consiliul din Moeciul de sus, protopopiatul Bran, județul Brașov, pe baza concesiunii date de Prea Veneratul consiliu arhiepiscopesc dto 21 Septembrie a. c. Nr. 7521 dă în lucrare pe calea licitațiunii publice minuende, zidirea turnului bisericii ortodoxe de acolo.

Planul și devizul se pot vedea la oficiul parohial din Moeciul de sus.

Prețul strigării este 150.000 Lei. Licitanții au a depune vadiu de 10% dela prețul strigării, în bani gata, sau în hârtii de valoare acceptabile, cari se vor reține ca garanție până după colaudare.

Licitatiunea se va ține Miercuri în 22 Ianuarie 1930, în casa culturală din Bran.

Moeciul de sus, la 16 Decembrie 1929.

Preot Petre Mureșan
președintele comitetului parohial

George Babeș adm. protopopesc Ioachim Popoiu
epitrop

Nr. 573/1929 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante Cincș cu filia Cerna, din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiale:

1. Locuință parohială corăspunzătoare.

2. Sesie parohială:

a) Pământ arător 7 jug. 744 st. □

b) Fânaș 1060 st. □

3. Câte 50 Lei sau 1 zi de lucru dela fiecare fum.

4. Lemne de foc pentru trebuința anuală a preotului.

5. Stola obișnuită în comună.

6. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara în termenul indicat, și candidații se vor prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către enoriași.

Hunedoara, 25 Nov. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Onă
protopop.

Nr. 1231/1929. (149) 2—3

Concurs

Pentru înregirea parohiei de clasa a II a Coveș, protoptesbiteratul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Casă parohială în stare bună cu toate dependențele necesare.

3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător și fânaș de clasa I și în imediata apropiere de comună.

4. Drepturi pentru (4) patru vite în pășunea societății de pășunat.

5. Stola statorită pentru toate parohiile din tract.

6. Intrucât statul va socoti la venitele parohiale și câte 1 ferdelă de porumb, parohia se angajează a da în natură câte 1 ferdelă (20 l.) porumb de fiecare familie.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poțiti ca să-și trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termenul mai sus indicat, subsemnatului oficiu protopopesc și în vr'o Duminică sau sâmbătoare, pe lângă prealabila încunoștințare a acestuia, se vor prezenta pentru a face cunoștință cu poporul, a predica și eventual a celebra.

Oficiul prot. ortodox român din Agnita în înțelegere cu consiliul parohial.

Agnita, 10 Decembrie 1929.

Emil Păcală
protopop.

(148) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăret la parohia ort. rom. din comuna Bicsad jud. Treiscaune, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) Un salar dela parohie de 24.000 Lei anual.

b) 3 jug. arător și 2 jug. fânaș sesiune cantorală.

c) 5 stângini de lemne nefasonate în pădurea comună.

d) O treime din stola obișnuită.

Viitorul cântăret se alege pe timp de un an ca provizor urmând ca după un an să se aleagă în mod definitiv.

Cererile de concurs însoțite de actele doveditoare ale calificațiunii se vor înainta Oficiului parohial ort. rom. Bicsad Treiscaune în termenul indicat, iar candidații se vor prezenta în vre-o Duminică în parohie spre a fi cunoscut de credincioși. Sunt preferați cei cari pot instrui și conduce un cor bisericesc.

Prea Cucernicii preoți sunt rugați a arăta prezentul Concurs cântăreților neangajați ce sunt eventual în parohiile Sf. Lor.

Bicsad, la 3 Decembrie 1929.

Dumitru Trifan
paroh.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN

protopop

Prețul Lei 100—, plus spese poștale Lei 15

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică**Liturgia bisericii ortodoxe**

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completeate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

și acum din nou editate și completeate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650—, plus spese poștale Lei 30—

A apărut:

Povătuitorul Creștinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărtică de rugăciuni și povețe despre cum trebuie să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți

ale

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitrofor Dr. VASILE TARNAVSCHI prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400—. La comande se alătură Lei 20— pentru spese poștale

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de E. HO-DOȘ. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

A APĂRUT

**BISERICA ÎMPOTRIVA
CONCORDATULUI**

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30— + spese Lei 5—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Nou !

Nou !

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice și catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu**:

Nr. 1. Fă lucrul Evanghelistului

Nr. 2. Învățători și Sfînți din veacul al IV-lea

Nr. 3. Predică și cateheză

— Vino și vezi — meditații

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică „Andreiană”, din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20%, rabat.

Librăria Arhidiecezană.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Piccolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș**. Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiile vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.